

Nyhetsbrev om EU-rätt nummer 3 2022

Innehåll

INLEDNING	2
AVGÖRANDE I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.	3
Straffrätt	3
Asperationsprincipen gäller vid påföljdsbestämning för brottslighet som är nyupptäckt i förhållande till dom i annan medlemsstat	3
Skatterätt.....	5
Förenligt med unionsrätten att kräva tillbaka avdrag för ingående moms för frivilligt skattskyldig som lagt ner byggprojekt innan uthyrning skett.....	5
Tillhandahållande av tjänster utan ersättning för marknadsföringsändamål i momspliktig verksamhet gav rätt till avdrag för ingående moms	6
EU-DOMSTOLEN.....	7
Avgöranden i svenska mål	7
HFD får förhandsavgörande i mål om förhandsbesked rörande flerfunktionsvoucher	7
Förslag till avgöranden i svenska mål	9
Ingen inskränkning av den fria rörligheten för arbetstagare när svensk medborgare bosatt i Spanien inte fick studiemedel för studier där	9
Institutionell rätt och allmänna principer	11
Begränsning av yttrande- och informationsfrihet för användare av delningstjänster motiverad.....	11
Processrätt.....	12
Beslut i en medlemsstat, meddelat efter kontradiktoriskt förfarande, att förklara dom från tredjeland verkställbar är verkställbart i övriga medlemsstater	12
Skatterätt.....	13
Konkurrensrätt m.m.....	13
Inre marknaden och fri rörlighet	13
Inte tillåtet att besluta att återinföra gränskontroller mellan Schengenländer längre än sex månader om inte det hot som motiverar beslutet är nytt	13
Inrikes och rättsligt samarbete	15
Informationssamhället	15
EU-domstolen bekräftar det generella förbudet mot lagring av trafikuppgifter ...	15
Arbetsrätt	19
Inget skydd enligt verksamhetsöverlåtelsedirektivet vid förfarande som syftar till att stärka borgenärernas ställning inför förestående konkurs (prepack- förfarande)	19
Konsumenträtt.....	20

Flygpassagerarförordningen tillämplig på försening i tredje land även när flygningen utförs av tredjelandsbolag, när resan påbörjats inom unionen enligt avtal med bolag härifrån	20
Migrationsrätt	22
Miljö rätt	22
EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER	22
NYA MÅL.....	22
DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN	22
FRÅN LAGSTIFTNINGSARBETET	22
Översyn av vissa bestämmelser om tullfrihet – Prop. 2021/22:222	22
Kompletteringar till EU:s nya gräns- och kustbevakningsförordning och förtydliganden i regler om unga lagöverträdare - Prop. 2021/22:227	23
EU:s förordning om terrorisminnehåll på internet – kompletteringar och ändringar i svensk rätt - SOU 2022:18	23
Förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden - Prop. 2021/22:209	23
En ny lag om företagsrekonstruktion - Prop. 2021/22:215.....	24
Anpassningar till EU:s marknadskontrollförordning – del 2 - Lagrådsremiss.....	24

INLEDNING

Välkommen till årets tredje Nyhetsbrev, som avser april månad 2022. Härhemma har våra högsta domstolar prövat (HD) i vilken mån domar i andra medlemsstater ska beaktas när påföljd bestäms för nyupptäckt brottslighet, och (HFD) hur ett motiverat beslut från EU-domstolen om justering av avdrag för ingående moms när en frivilligt skattskyldig lagt ner det aktuella byggprojektet innan uthyrning skett. EU-domstolen har lämnat en dom rörande flerk Funktionsvouchrar (City Card) i mål om förhandsavgörande till HFD.

EU-domstolen har vidare, i ett avgörande som refereras kortfattat under "Begränsning av yttrande- och informationsfrihet för användare av delningstjänster motiverad" upprätthållit artikel 17 i direktivet om digital upphovsrätt, enligt vilken "onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll" (dvs. YouTube och liknande tjänster) enligt huvudregeln ansvarar för otillåten överföring av upphovsrättsskyddade verk och andra alster till allmänheten, trots Republiken Polens argument att detta innebär ett krav på förhandscensur för dessa leverantörer. Även avgörandet om tillåtligheten av återinförda gränskontroller, rapporterat under "Inte tillåtet att besluta att återinföra gränskontroller mellan Schengenländer längre än sex månader om inte det hot som motiverar beslutet är nytt", torde kunna vara av visst allmänt intresse.

AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.

Straffrätt

[Asperationsprincipen gäller vid påföljdsbestämning för brottslighet som är nyupptäckt i förhållande till dom i annan medlemsstat](#)

Högsta domstolen har i beslut den 5 april 2022 i mål B-4450-21 undanröjt hovrättens dom i fråga om påföljd och återlämnat målet för fortsatt handläggning i den delen. Prejudikatfrågan var **om 34 kap. 2 § brottsbalken ska tillämpas när den brottslighet som provas är nyupptäckt i förhållande till en dom meddelad i ett annat EU-land**. Den frågan besvaras jakande. I målet aktualiserades också frågor om ansvaret för att det hämtas in utredning om utländska domar i en sådan situation. DC åtalades 2021 vid Göteborgs tingsrätt för bl.a. grovt rån avseende en händelse som inträffade 2013. Enligt stämningsansökan hade han begått rån genom att tillsammans och i samförstånd med annan eller andra medelst våld mot en lastbilschaufför stjäla en lastbil som innehöll koppartråd och aluminiumtråd till ett värde av drygt 22 300 euro. Tingsrätten fann att åtalet för grovt rån enligt åklagarens gärningspåstående var styrkt. Straffvärdet ansågs motsvara sju års fängelse. Påföljden bestämdes till fängelse i fyra år och sex månader främst med beaktande av att DC var 19 år när brottet begicks. Han utvisades också ur Sverige. Hovrätten har gjort samma bedömning av frågorna om skuld, påföljd och utvisning och har fastställt tingsrättens domslut. DC avtjänar sedan 2019 ett fängelsestraff i sitt hemland Rumänien. Han var vid tingsrättens och hovrättens prövning tillfälligt överlämnad av rumänska myndigheter för lagföring i Sverige men är numera tillbaka i Rumänien. Hovrätten har konstaterat att DC begick det grova rånet i Sverige före den brottslighet som han är dömd för i Rumänien. Lika med tingsrätten har hovrätten dock ansett att det inte funnits stöd för att, med tillämpning av 34 kap. 2 § brottsbalken, beakta denna brottslighet.

HD anförde att när rätten dömer till en ny påföljd för ett nyupptäckt brott, ska den iakttä att påföljderna tillsammans inte överstiger vad som skulle ha dömts ut för den samlade brottsligheten. Rätten får då döma till ett lindrigare straff än vad som är föreskrivet för brottet. Bestämmelserna ger uttryck för att straffmätningen ska göras på samma sätt som vid flerfaldig brottslighet och att asperationsprincipen ska tillämpas när straffet bestäms för ett nyupptäckt brott. En minimiskyldighet för medlemsstaterna att beakta fällande domar i en annan medlemsstat framgår av rambeslut 2008/675/RIF om beaktande av fällande domar avkunnade i Europeiska unionens medlemsstater vid ett nytt brottmålsförfarande i en medlemsstat. Syftet med rambeslutet är att fastställa villkoren för när en tidigare fällande brottmålsdom i en medlemsstat mot en person, men på andra grunder, ska beaktas vid ett brottmålsförfarande mot samma person i en annan medlemsstat. Det bör så långt som möjligt undvikas att den berörda personen behandlas mindre gynnsamt än om den tidigare fällande domen hade varit en inhemsk dom. Varje medlemsstat ska säkerställa att man vid ett brottmål mot en person beaktar tidigare fällande domar, som har avkunnats mot samma person på andra grunder i en annan medlemsstat, om vilka uppgifter har erhållits enligt tillämpliga instrument om ömsesidig rättslig hjälp eller om utbyte av information som hämtats från kriminalregister. Skyldigheten gäller i den utsträckning som tidigare inhemska fällande domar beaktas. Det innebär att en

utländsk dom ska tillerkännas likvärdig rättslig verkan med en inhemsk dom i enlighet med nationell lagstiftning.

Rambeslut måste genomföras av medlemsstaterna. Ett rambeslut är bindande för staterna när det gäller det resultat som ska uppnås, men de nationella myndigheterna kan själva välja på vilket sätt de vill genomföra beslutet. Nationella domstolar är skyldiga att tolka den nationella rätten mot bakgrund av rambeslutets ordalydelse och syfte för att uppnå det avsedda resultatet. I samband med antagandet av rambeslutet gjordes bedömningen att det inte var nödvändigt med lagstiftningsåtgärder för att uppfylla kraven i rambeslutet. Det konstaterades att svensk lagstiftning innehåller många möjligheter att beakta tidigare fällande domar och att varken lagtext, förarbeten eller rättspraxis hindrar att utländska avgöranden beaktas.

Såväl rambeslutets ordalydelse som dess syfte talar alltså för att utländska domar ska beaktas vid tillämpningen av 34 kap. 2 §. En sådan tolkning ligger också i linje med principen om ömsesidigt förtroende mellan EU-länderna och grundtanken att andra unionsmedborgare inte ska särbehandlas jämfört med ett lands egna medborgare. De synpunkter som framförts i den juridiska litteraturen stöder också slutsatsen att utländska avgöranden ska beaktas vid tillämpningen av 34 kap. 2 §. Det står således klart att rambeslutet ska tillämpas och att utländska avgöranden ska tillmätas betydelse vid prövning av ett nyupptäckt brott. Prövningen måste ta sin utgångspunkt i den princip som kommer till uttryck i paragrafen,

asperationsprincipen. Den principen kan i praktiken sägas innebära att straffet för den samlade brottsligheten bestäms till ett lindrigare straff än vad som skulle ha blivit resultatet om straffvärdena för respektive brott hade kumulerats.

Vad gäller utredningen har det inom EU byggts upp ett system för utbyte av uppgifter ur kriminalregister (Ecris). Varje medlemsstat som meddelar en dom mot en medborgare i en annan medlemsstat ska informera medborgarstaten om domen. Medborgarstaten ska lagra informationen. Uppgifter ur Ecris får i Sverige begäras av myndigheter som har rätt att få uppgifter ur belastningsregistret, exempelvis polis, åklagare och domstolar. En begäran om att inhämta uppgifter ska göras till Polismyndigheten, som förmedlar begäran till berörd stat och återrapporterar svaret till den svenska myndigheten eller domstolen. Rätten har ansvar för att den utredning som krävs finns tillgänglig. Fastän domstolen har ansvar för utredningen kan det i många fall ankomma också på parterna att uppmärksamma rätten på sådana förhållanden som kan ha betydelse. Även åklagaren och den tilltalade har alltså ett ansvar för att rättens beslutsunderlag är tillräckligt när frågor som gäller påföljdsbestämningen ska avgöras. För att kunna bedöma om ett brottmålsförfarande aktualiserar en tillämpning av beaktanderambeslutet krävs det normalt att ett kriminalregisterutdrag hämtas in från det EU-land där den misstänkte är medborgare. Ett sådant utdrag bör som utgångspunkt hämtas in på ett tidigt stadium under förundersökningen. Det framstår därför som enklast att polismyndigheten eller åklagaren inhämtar utdraget, även om domstolen har det slutliga ansvaret för att det finns ett tillräckligt beslutsunderlag.

Skatterätt

[Förenligt med unionsrätten att kräva tillbaka avdrag för ingående moms för frivilligt skattskyldig som lagt ner byggprojekt innan uthyrning skett](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 8 april 2022 i mål 6144-18, ref. 15, ansett det **förenligt med unionsrätten att kräva tillbaka ett belopp motsvarande tidigare gjorda avdrag för ingående mervärdesskatt** när en fastighetsägare som har beviljats frivillig skattskyldighet under uppförandet av en byggnad lägger ned byggprojektet innan någon skattepliktig uthyrning har kommit till stånd. Skellefteå Industrihus Aktiebolag planerade att uppföra en kontorsbyggnad på en fastighet som bolaget ägde. Avsikten var att byggnaden skulle användas för skattepliktig uthyrning och bolaget ansökte om och beviljades frivillig skattskyldighet under uppförandeskedet. Bolaget drog därefter av ingående mervärdesskatt avseende förvärv, främst av arkitekttjänster, som avsåg den planerade byggnaden. Efter att en av de tilltänkta hyresgästerna meddelat att den inte längre var intresserad av att hyra lokaler i byggnaden, och då förnyade kostnadsberäkningar visat att projektet inte skulle gå ihop ekonomiskt, beslutade bolaget på ett styrelsesammanträde att någon byggnation inte skulle ske. I och med att byggprojektet lades ned upphörde den frivilliga skattskyldigheten. Bolaget betalade därför tillbaka den ingående skatt som hade dragits av under den tid då bolaget varit frivilligt skattskyldigt. Tre år senare begärde bolaget omprövning och yrkade att avdrag skulle medges för den ingående skatten med motiveringen att den svenska regleringen strider mot unionsrätten. Skatteverket avslog bolagets yrkande. Bolaget överklagade Skatteverkets omprövningsbeslut till Förvaltningsrätten i Umeå. Förvaltningsrätten ansåg att det inte är förenligt med unionsrätten att ett tidigare medgivet avdrag för ingående skatt senare kan vägras på den grunden att verksamheten upphör. Domstolen biföll därför överklagandet och förklarade att bolaget hade rätt till avdrag för den aktuella ingående skatten.

HFD hade begärt **förhandsavgörande från EU-domstolen** för följande fråga: "Är det förenligt med mervärdesskattedirektivet, särskilt artiklarna 137, 168, 184–187, 189 och 192, att en fastighetsägare som har beviljats frivillig skattskyldighet under uppförandet av en byggnad, och som har dragit av ingående skatt på förvärv som avser byggprojektet, omedelbart måste betala tillbaka hela den ingående skatten, med ränta, av det skälet att skattskyldigheten upphör på grund av att byggprojektet avbryts innan byggnaden är färdigställd och någon uthyrning därmed inte kommer till stånd?"

EU-domstolen besvarade frågan genom **motiverat beslut** i mål C-248/20 (EU:C:2021:394) på följande sätt:

"Artiklarna 137, 168, 184–187, 189 och 192 i mervärdesskattedirektivet ska tolkas så, att de utgör hinder för nationella bestämmelser i vilka det föreskrivs att en fastighetsägare, som har beviljats frivillig skattskyldighet vid uppförandet av en byggnad avsedd för uthyrning och som har dragit av ingående skatt på förvärv som avser byggprojektet, omedelbart ska betala tillbaka hela den ingående skatten, eventuellt med ränta, av det skälet att det projekt som gett upphov till avdragsrätten inte har lett till någon skattepliktig verksamhet. Nämnade bestämmelser i mervärdesskattedirektivet **utgör däremot inte hinder för nationella bestämmelser**

i vilka det för en sådan situation föreskrivs en skyldighet att justera den ingående skatten.”

HFD konstaterade att detta **svar inte var helt lätt att tolka**, och att det måste förstås mot bakgrund av skälen för avgörandet. EU-domstolen framhåller i avgörandet att enbart det förhållandet att en beskattningsbar person, på grund av omständigheter som denne inte har kunnat råda över, inte har använt förvärvade varor och tjänster i samband med beskattade transaktioner inte ska leda till att avdragen för ingående skatt ska justeras. Av avgörandet framgår vidare att **om den beskattningsbara personen inte längre har för avsikt att använda förvärvade varor och tjänster för att genomföra utgående beskattade transaktioner så ska justering ske**. Det framgår också att om förvärven avser en investeringsvara som vid den tidpunkten ännu inte har börjat användas så är artikel 187 inte tillämplig. Det står klart att när styrelsen i Skellefteå Industrihus beslutade att byggprojektet skulle läggas ned så hade bolaget inte längre för avsikt att använda förvärven i en skattepliktig verksamhet. Av EU-domstolens avgörande följer att **bolagets förändrade avsikt utgör grund för att justera tidigare medgivna avdrag för ingående skatt** samt att – eftersom förvärven aldrig kom till någon faktisk användning – artikel 187 därvid inte är tillämplig. I stället gäller enligt artikel 186 att de närmare bestämmelserna för hur justeringen ska ske ska fastställas i nationell rätt. Den artikeln ger medlemsstaterna ett utrymme för skönsmässig bedömning. Bestämmelsen i 9 kap. 11 § ML håller sig inom ramen för detta bedömningsutrymme.

[Tillhandahållande av tjänster utan ersättning för marknadsföringsändamål i momspliktig verksamhet gav rätt till avdrag för ingående moms](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 19 april 2022 i målen 3795-20 och 3796-20, ref. 17, fastslagit att ett bolag som tillhandahåller tjänster utan ersättning inom ramen för ett projekt som har finansierats med bidrag hade rätt till avdrag för ingående mervärdesskatt som hänför sig till inköp av varor och tjänster som har använts för bolagets tillhandahållanden i projektet.

Verksamheten i Göteborgs Tekniska College AB består i att tillhandahålla utbildningar som svarar mot teknikbranschens kompetensbehov, bl.a. mervärdesskattepliktiga företagsutbildningar. Bolaget har genomfört projektet Företagslyftet i Väst, som har finansierats med bidrag från Europeiska socialfonden. Inom ramen för projektet har bolaget tillhandahållit de deltagande företagen kostnadsfria utbildningstjänster. Syftet med projektet har varit att stärka kompetensen hos personal inom tillverkningsindustrin i Västsverige. Enligt bolaget har dess syfte med att delta i projektet varit att gynna den egna företagsutbildningsverksamheten genom att få kontakt med och kunna visa sina färdigheter för en bred kundkrets. Under 2016 och 2017 köpte bolaget in varor och tjänster som användes inom projektet och drog av ingående mervärdesskatt om sammanlagt ca 2,6 miljoner kronor avseende förvärven. Skatteverket beslutade att bolaget inte hade rätt till avdrag. Enligt Skatteverket var kopplingen mellan kostnaderna i projektet och den skattepliktiga företagsutbildningsverksamheten alltför vag och osäker för att kunna medföra avdragsrätt för den ingående mervärdesskatten. Förvaltningsrätten i Göteborg biföll bolagets överklagande och medgav avdrag för den ingående mervärdesskatten. Förvaltningsrätten angav att det var sannolikt att **bolagets huvudsakliga syfte med att delta i projektet hade varit att marknadsföra sin**

ekonomiska verksamhet och att bolaget därmed gjort sannolikt att kostnaderna i projektet var **allmänna omkostnader i den ekonomiska verksamheten**. HFD delade den bedömningen.

EU-DOMSTOLEN

EU-domstolen har under april 2022 meddelat som [42 domar](#) som publicerats i rättsfallssamlingen, varav [fyra domar](#) från stora avdelningen. [En](#) av de domar som meddelats rör mål där förhandsavgörande begärts av svensk domstol. Under samma period har generaladvokaterna lämnat [23 förslag](#) till avgörande. [Ett](#) av dessa förslag rör Sverige i denna mening. [Pressmeddelanden](#) har lämnats angående ett antal av dessa avgöranden och förslag, men ofta även om annat av mer generellt intresse.

För närvarande är [fem mål](#) där svensk domstol begärt förhandsavgörande anhängiga vid EU-domstolen. Länken ger tillgång till begäran om förhandsavgörande eller EUT-meddelandet om begäran. Av dessa framgår respektive domstols fråga eller frågor, och, i de fall som begäran finns tillgänglig, det resonemang som ligger till grund för begäran om förhandsavgörande. Hänskjutande domstol är Högsta domstolen (tre fall), Hovrätten för Nedre Norrland och Överklagandenämnden för studiestöd (ett mål vardera).

Avgöranden i svenska mål

[HFD får förhandsavgörande i mål om förhandsbesked rörande flerfunktionsvoucher](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 28 april 2022 i mål C-637/20, DSAB Destination Stockholm, prövat en begäran om förhandsavgörande från Högsta förvaltningsdomstolen angående tolkningen av artikel 30a i rådets direktiv 2006/112/EG, mervärdesskattedirektivet. Begäran har framställts i ett mål mellan Skatteverket och DSAB Destination Stockholm AB. Målet handlar om hur ett av DSAB salufört instrument, nämligen ett kort kallat City Card, ska behandlas i skatterättsligt hänseende.

DSAB är ett bolag som säljer det aktuella kortet till turister som besöker Stockholm. Kortet ger innehavaren rätt att under en begränsad tid och upp till ett visst värde få tillgång till ett sextiototal attraktioner, såsom sevärdheter och museer. Det ingår även ett tiotal persontransporttjänster såsom turer med bolagets egna Hop on Hop off-bussar och Hop on Hop off-båtar samt sightseeingturer med andra arrangörer. Vissa av dessa tjänster är mervärdesskattepliktiga med en skattesats på mellan 6 procent och 25 procent, medan andra tjänster är undantagna från skatteplikt. Innehavaren av det aktuella kortet använder kortet som betalning för inträdet eller nyttjandet och betalar inte något ytterligare utan registrerar bara kortet i en särskild kortläsare. I enlighet med avtal med DSAB får arrangören sedan ersättning från bolaget för varje inträde eller nyttjande med en viss procent av det ordinarie inträdes- eller nyttjandepriiset. Arrangören är inte skyldig att medge innehavaren av ett kort inträde mer än en gång. DSAB garanterar inte ett minsta antal besökare. Om värdegränsen har uppnåtts är kortet inte längre giltigt. Kortet finns i flera versioner med olika giltighetstider och värdegränser. Ett kort som gäller för en vuxen person och som har en giltighetstid på ett dygn kostar 669 svenska kronor (SEK) (ungefär 65 euro). Under giltighetstiden kan innehavaren använda kortet som betalning till ett värde

motsvarande högst 1 800 SEK (ungefär 176 euro). Giltighetstiden börjar löpa när kortet används för första gången. Kortet måste användas inom ett år efter köptillfället. Efter att DSAB sökt förhandsbesked fann Skatterättsnämnden (Sverige) att det aktuella kortet inte är en "flerfunktionsvoucher", i den mening som avses i artikel 30a i mervärdesskattedirektivet. Skatterättsnämnden ansåg att det bland annat av definitionen av voucher, i den mening som avses i artikel 30a, jämförd med bestämmelserna om beräkning av beskattningsunderlaget följer att en voucher måste ha ett visst nominellt värde eller avse vissa angivna leveranser av varor eller tillhandahållanden av tjänster. Enligt Skatterättsnämnden ska det av en voucher tydligt framgå vad som kan erhållas i utbyte mot den även om det – när det gäller en flerfunktionsvoucher – kan finnas en osäkerhet om till exempel skattesats eller beskattningsland. Förhandsbeskedet överklagades.

Enligt Högsta förvaltningsdomstolen har EU-domstolen ännu inte haft anledning att ta ställning till hur mervärdesskattedirektivets bestämmelser om vouchrar ska tolkas. Frågan om hur kort av detta slag ska behandlas i mervärdesskatterättsligt hänseende har varit föremål för diskussioner i den enligt artikel 398 i direktivet inrättade mervärdesskattekommittén utan att någon samsyn har nåtts. Mot denna bakgrund beslutade Högsta förvaltningsdomstolen att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till EU-domstolen:

"Ska artikel 30a i mervärdesskattedirektivet tolkas så, att ett kort av förevarande slag, som ger innehavaren rätt att under en begränsad tid och upp till ett visst värde ta del av olika tjänster på en viss plats, är en voucher och är det i så fall en **flerfunktionsvoucher**?"

EU-domstolen konstaterade att HFD ville få klarhet i huruvida artikel 30a i mervärdesskattedirektivet ska tolkas så, att ett instrument som ger innehavaren rätt att under en begränsad tid och upp till ett visst värde ta del av olika tjänster på en viss plats **kan utgöra en voucher** i den mening som avses i artikel 30a led 1 i nämnda direktiv, **även om en genomsnittskonsument**, på grund av instrumentets begränsade giltighetstid, **inte kan ta del av samtliga erbjudna tjänster** och, vid jakande svar, om ett sådant instrument **kan utgöra en flerfunktionsvoucher** i den mening som avses i artikel 30a led 3 i direktivet.

Enligt artikel 30a led 1 i mervärdesskattedirektivet **avses med voucher** ett instrument för vilket det i) föreligger en skyldighet att godta det som ersättning eller partiell ersättning för leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster och för vilket ii) de varor som ska levereras eller de tjänster som ska tillhandahållas eller de potentiella leverantörernas eller tillhandahållarnas identitet anges antingen på själva instrumentet eller i tillhörande dokumentation, inbegripet villkoren för användning av ett sådant instrument. I förevarande fall framgår det av beslutet om hänskjutande att dessa båda villkor tycks vara uppfyllda, vilket det emellertid ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera. EU-domstolen konstaterade emellertid att utställandet av det aktuella kortet inte kan kvalificeras som ett "tillhandahållande av en enda tjänst", med hänsyn till de många olika tjänster som erbjuds och de många olika utomstående ekonomiska aktörer som agerar i egenskap av tjänsteleverantörer. Vad gäller **kvalificeringen av det aktuella kortet som flerfunktionsvoucher**, i den mening som avses i artikel 30a led 3 i mervärdesskattedirektivet, ska det påpekas att detta begrepp har en uppsamlingsfunktion. **Alla andra vouchrar än enfunktionsvouchrar utgör nämligen flerfunktionsvouchrar** enligt denna

bestämmelse. En **enfunktionsvoucher** är en voucher för vilken platsen för leverans av de varor eller tillhandahållande av de tjänster som vouchern avser, och den mervärdesskatt som ska betalas för dessa varor eller tjänster, är **kända** vid tidpunkten för utställandet av vouchern. Så är inte fallet med det aktuella kortet. Mot denna bakgrund ska tolkningsfrågan besvaras på följande sätt:

”Artikel 30a i mervärdesskattedirektivet ska tolkas så, att ett instrument som ger innehavaren rätt att under en begränsad tid och upp till ett visst värde ta del av olika tjänster på en viss plats **kan utgöra en voucher** i den mening som avses i artikel 30a led 1 i nämnda direktiv, **även om en genomsnittskonsument**, på grund av instrumentets begränsade giltighetstid, **inte kan ta del av samtliga erbjudna tjänster**. Nämnda instrument **utgör en flerfunktionsvoucher** i den mening som avses i artikel 30a led 3 i direktivet, eftersom den mervärdesskatt som ska betalas för dessa tjänster inte är känd vid tidpunkten för utställandet av instrumentet.”

Förslag till avgöranden i svenska mål

[Ingen inskränkning av den fria rörligheten för arbetstagare när svensk medborgare bosatt i Spanien inte fick studiemedel för studier där](#)

Generaladvokaten Medina lämnade den 7 april 2022 förslag till avgörande i mål C-683/20, MCM (ekonomiskt stöd för utlandsstudier), angående en begäran om förhandsavgörande från Överklagandenämnden för studiestöd rörande tolkningen av artikel 45 FEUF och artikel 7.2 i förordning (EU) nr 492/2011 om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen. Begäran har framställts i ett mål om överklagande mellan MCM, som är klagande i det nationella målet, och CSN, som ansvarar för utgivandet av studiestöd. Målet rör MCM:s ansökan om studiestöd från Sverige för sina studier i Spanien.

MCM är liksom sin far svensk medborgare, men är sedan födseln bosatt i Spanien. I mars 2020 ansökte MCM om studiestöd hos CSN för universitetsstudier i Spanien som hade påbörjats i januari 2020. MCM grundade sin ansökan bland annat på den omständigheten att även om hans far sedan november 2011 lever och arbetar i Sverige, hade han dessförinnan under cirka 20 års tid varit verksam som migrerande arbetstagare i Spanien. MCM hävdade därför att han som barn till en migrerande arbetstagare borde ha rätt till studiestöd. CSN avslog MCM:s ansökan med hänvisning till att han inte uppfyllde kravet på bosättning i Sverige i 3 kap. 23 § första stycket studiestödslagen och att det inte heller fanns förutsättningar att bevilja honom stödet enligt någon av undantagsreglerna i 12 kap. 6–6 b §§ CSN:s föreskrifter och allmänna råd om beviljning av studiemedel. Som grund för sitt beslut angav CSN även att det saknades skäl att med hänvisning till unionsrätten göra undantag från kravet på bosättning. Myndigheten ansåg att MCM inte uppfyllde det alternativa krav på integrering i det svenska samhället, som myndigheten uppställer för personer som inte uppfyller bosättningskravet och som ansöker om studiestöd för studier i ett annat land i EU. CSN angav vidare att MCM inte kunde härleda någon rätt till studiestöd från det faktum att hans far tidigare hade utnyttjat sin fria rörlighet som arbetstagare genom att migrera till Spanien. I den delen bedömde CSN att fadern inte längre var att anse som migrerande arbetstagare, eftersom denne sedan år 2011 bott och arbetat i Sverige.

Beslutet överklagades till Överklagandenämnden, som ställde följande fråga till EU-domstolen:

”Kan en medlemsstat (hemlandet) i förhållande till en återvändande migrerande arbetstagares barn – utan hinder av artikel 45 FEUF och artikel 7.2 förordning [nr] 492/2011 – mot bakgrund av hemlandets fiskala intressen uppställa som krav att barnet har anknytning till hemlandet för att bevilja barnet studiestöd för utlandsstudier i den andra medlemsstat i EU där barnets förälder tidigare arbetade (värdlandet), i en situation där

- i) barnets förälder efter återkomsten från värdlandet lever och arbetar i hemlandet sedan minst åtta år,
- ii) barnet inte följde med sin förälder till hemlandet utan sedan födseln alltjämt lever i värdlandet, och
- iii) hemlandet uppställer samma krav på anknytning i förhållande till andra medborgare i hemlandet som inte uppfyller bosättningskravet och som ansöker om studiemedel för utlandsstudier i ett annat land i EU?”

Generaladvokaten anförde inledningsvis att målet uppvisar två särdrag jämfört med tidigare mål. För det första återvände den migrerande arbetstagaren från Spanien till sitt hemland Sverige för mer än åtta år sedan och för det andra har hans barn, som har ansökt om studiestöd från Sverige för utlandsstudier i Spanien, som är det land där han är född och bosatt, aldrig bott i hemlandet. Överklagandenämnden måste mot bakgrund av de faktiska omständigheterna i det nationella målet avgöra vilket av följande två fall som föreligger: antingen föreligger det fallet att fadern, som är en (före detta) migrerande arbetstagare, alltjämt svarar för barnets (MCM:s) underhåll, så att det aktuella studiestödet utgör en social förmån för fadern, vilket innebär att det omfattas av tillämpningsområdet för artikel 45 FEUF eller artikel 7.2 i förordning nr 492/2011 (nedan kallat fall A), eller så föreligger det fallet att fadern inte längre svarar för MCM:s underhåll, vilket innebär att ingen av dessa båda artiklar är tillämplig i förevarande mål (nedan kallat fall B). I likhet med kommissionen anser generaladvokaten att det svenska studiestödet framför allt utgör en social förmån för den studerande själv. Det är MCM som har ansökt om stödet och det är MCM som skulle erhålla stödet. Familjesammanhanget, såsom föräldrarnas inkomster, beaktas inte. Om det är fall B som föreligger utgör det aktuella studiestödet inte en social förmån för fadern och omfattas således inte av tillämpningsområdet för artikel 45 FEUF eller artikel 7.2 i förordning nr 492/2011.

Men även om det skulle röra sig om fall A, att det rör sig om en social förmån för fadern, uppkommer bl.a. frågan huruvida artikel 7.2 i förordning nr 492/2011, i vilken rätten till fri rörlighet för alla migrerande arbetstagare erkänns, endast är tillämplig på migrerande arbetstagare från en annan medlemsstat med avseende på värdmedlemsstatens regler eller huruvida den också, såsom i förevarande fall, kan åberopas av en medborgare i ursprungsmedlemsstaten som flyttade till en annan medlemsstat och därefter återvände till sitt hemland. Frågan är med andra ord **om en (före detta) migrerande arbetstagare** eller hans eller hennes barn som bedriver universitetsstudier kan **åberopa principen om likabehandling** enligt artikel 7.2 i förordning nr 492/2011, **inte gentemot myndigheterna i värdmedlemsstaten, utan**, såsom i förevarande fall, **gentemot myndigheterna i ursprungsmedlemsstaten**? Enligt generaladvokaten ska den frågan besvaras nekande.

Generaladvokatens slutsats blev därmed att det inte förelåg någon inskränkning av den fria rörligheten för arbetstagare. Hon tillade att även om så skulle vara fallet vore inskränkningen motiverad. Frågan skulle därmed besvaras på följande sätt:

Varken artikel 45 FEUF eller artikel 7.2 i förordning (EU) nr 492/2011 om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen utgör hinder för att en medlemsstat (hemlandet) uppställer som krav att ett barn, vars förälder är en (före detta) migrerande arbetstagare som har återvänt till hemlandet, har anknytning till hemlandet för att bevilja barnet studiestöd för utlandsstudier i den andra medlemsstat i EU där barnets förälder tidigare arbetade (värdlandet), i en situation där

- i) barnet aldrig har varit bosatt i hemlandet, utan har bott i värdlandet sedan födseln, och
- ii) hemlandet uppställer samma krav på anknytning i förhållande till andra medborgare i hemlandet som inte uppfyller bosättningskravet och som ansöker om studiestöd för utlandsstudier i en annan medlemsstat i EU.

Institutionell rätt och allmänna principer

Begränsning av yttrande- och informationsfrihet för användare av delningstjänster motiverad

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 26 april 2022 i mål C-401/19, Polen mot Europaparlamentet och rådet, ogillat en talan om ogiltigförklaring av led b och led c in fine i artikel 17.4 i direktiv (EU) 2019/790 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden m.m. eller, i andra hand, för det fall domstolen skulle finna att dessa bestämmelser inte kan avskiljas från övriga bestämmelser i den artikeln utan att dess väsentliga innehåll ändras, ogiltigförklara artikel 17 i direktiv 2019/790 i dess helhet.

Polens huvudsakliga argument var att onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll enligt artikel 17.4 b och c in fine måste vidta en förebyggande övervakning av allt innehåll som deras användare vill lägga ut på nätet för att de ska vara befriade från ansvar till följd av att allmänheten ges tillgång till upphovsrättsskyddade verk eller andra skyddade alster som laddats upp av användarna med intrång i upphovsrätten. För att kunna göra detta måste de använda IT-verktyg som gör det möjligt att på förhand filtrera innehållet. Enligt Republiken Polen innebär de omtvistade bestämmelserna att onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll åläggs att vidta förebyggande övervakningsåtgärder, utan att det föreskrivs några garantier för att yttrandefriheten och informationsfriheten iakttas. Polen anser därför att bestämmelserna utgör en begränsning av utövandet av denna grundläggande rättighet som inte är förenlig med vare sig dess väsentliga innehåll eller med proportionalitetsprincipen.

Domstolen fann att det specifika ansvarsreglering som inrättats i artikel 17.4 i direktiv 2019/790 för onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll, enligt vilken onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll ansvarar för otillåten överföring av upphovsrättsskyddade verk och andra alster till allmänheten, **medför en begränsning** i utövandet av den i artikel 11 i stadgan garanterade rätten till **yttrande- och informationsfrihet** för användarna av delningstjänster, men att dessa begränsningar var motiverade.

Processrätt

Beslut i en medlemsstat, meddelat efter kontradiktoriskt förfarande, att förklara dom från tredjeland verkställbar är verkställbart i övriga medlemsstater

EU-domstolen, tredje avdelningen, har i dom den 7 april 2022 i mål C-568/20, H Limited, prövat en begäran om förhandsavgörande från Oberster Gerichtshof (Högsta domstolen, Österrike) angående tolkningen av artiklarna 1, 2 a, 39, 42.1 b, 45, 46 och 53 i förordning (EU) nr 1215/2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område. Begäran har framställts i ett mål mellan J och H Limited angående verkställighet i Österrike av ett beslut om betalningsskyldighet som meddelats av High Court of Justice (England & Wales) (Överdomstolen (England & Wales), Förenade kungariket) (nedan kallad High Court) på grundval av två domar som hade meddelats i Jordanien. Genom ett beslut av den 20 mars 2019 förpliktades J, som är en fysisk person bosatt i Österrike, av High Court att till banken H Limited betala beloppet 10 392 463 amerikanska dollar (USD) (cirka 9 200 000 euro) jämte ränta och rättegångskostnader, för att verkställa två domar som hade meddelats av jordanska domstolar den 3 maj och den 20 maj 2013 (nedan kallade de jordanska domarna). High Court utfärdade dessutom det intyg som avses i artikel 53 i förordning nr 1215/2012. H Limited ansökte om verkställighet av detta beslut i domkretsen Bezirksgericht Freistadt (Distriktsdomstolen i Freistadt, Österrike) med stöd av förordning nr 1215/2012 och ingav bland annat det intyg som avses i artikel 53 i förordningen. Genom beslut av den 12 april 2019 tillät Bezirksgericht Freistadt (Distriktsdomstolen i Freistadt), med stöd av High Courts beslut av den 20 mars 2019 och med tillämpning av förordning nr 1215/2012, verkställighet av sistnämnda beslut för att driva in en fordran på 9 249 915,62 euro jämte ränta och rättegångskostnader. Nämnda domstol påpekade bland annat att förfarandet vid High Court uppfyllde den kontradiktoriska principen. Efter överklaganden hamnade målet hos den hänskjutande domstolen, som begärde förhandsavgörande.

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolen ville få klarhet i huruvida artikel 2 a och artikel 39 i förordning nr 1215/2012 ska tolkas så, att ett **beslut om betalningsskyldighet som meddelats av en domstol i en medlemsstat på grundval av lagakraftvunna domar som meddelats i ett tredjeland utgör en dom och är verkställbart i de andra medlemsstaterna**. Den framhöll inledningsvis att begreppet dom i denna mening omfattar ett beslut om betalningsskyldighet som meddelats av en domstol i en medlemsstat på grundval av lagakraftvunna domar som meddelats i tredjeland. Det är nämligen tillräckligt att det rör sig om rättsliga avgöranden som, innan erkännande och verkställighet begärs i en annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten, i ursprungsmedlemsstaten har varit eller hade kunnat vara föremål för ett kontradiktoriskt förfarande under olika former. Frågan besvarades således enligt följande:

Artikel 2 a och artikel 39 i förordning nr 1215/2012 ska tolkas så, att **ett beslut om betalningsskyldighet som meddelats av en domstol i en medlemsstat på grundval av lagakraftvunna domar som meddelats i ett tredjeland utgör en dom och är verkställbart i de andra medlemsstaterna, om det har meddelats efter ett kontradiktoriskt förfarande i ursprungsmedlemsstaten och har förklarats verkställbart i denna medlemsstat**. Den omständigheten att ett sådant beslut

anses utgöra en dom fråntar emellertid inte gäldenären rätten att motsätta sig verkställigheten av detta beslut, i enlighet med artikel 46 i denna förordning, med åberopande av ett skäl för att vägra verkställighet i förordningens artikel 45.

Skatterätt

Se "HFD får förhandsavgörande i mål om förhandsbesked rörande flerfunktionsvoucher".

Konkurrensrätt m.m.

Inre marknaden och fri rörlighet

Se "Ingen inskränkning av den fria rörligheten för arbetstagare när svensk medborgare bosatt i Spanien inte fick studiemedel för studier där".

[Inte tillåtet att besluta att återinföra gränskontroller mellan Schengenländer längre än sex månader om inte det hot som motiverar beslutet är nytt](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 26 april 2022 i målen C-368/20 och C-369/20, Landespolizeidirektion Steiermark, prövat en begäran om förhandsavgörande från Landesverwaltungsgericht Steiermark (Regionala förvaltningsdomstolen i Steiermark, Österrike) angående tolkningen av artiklarna 22, 25 och 29 i förordning (EU) 2016/399 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) samt av artikel 21.1 FEUF och artikel 45.1 i EU-stadgan. Respektive begäran har framställts i mål mellan å ena sidan NW och å andra sidan Landespolizeidirektion Steiermark (Regionala polismyndigheten i Steiermark, Österrike) (C-368/20) och Bezirkshauptmannschaft Leibnitz (förvaltningsmyndighet i distriktet Leibnitz, Österrike) (C-369/20), angående kontroller vid gränserna i samband med vilka NW i det ena fallet anmodats att visa upp ett pass eller ett identitetskort och i det andra fallet ett pass.

Den 12 oktober 2017 underrättade Republiken Österrike de övriga medlemsstaterna och flera unionsinstitutioner, däribland kommissionen, om att den avsåg att återinföra gränskontroller mot Ungern och Slovenien under sex månader, från och med den 11 november 2017 till och med den 11 maj 2018. Dessa kontroller återinfördes därefter på nytt under flera på varandra följande sexmånadersperioder, från den 11 maj till den 11 november 2018, därefter från den 12 november 2018 till den 12 maj 2019 och från den 13 maj till den 13 november 2019. Republiken Österrike lämnade ytterligare underrättelser för att återinföra gränskontroller till och med november 2021.

Den 16 november 2019 blev NW, i mål C-368/20, föremål för en gränskontroll när han med bil reste in i Österrike från Slovenien vid gränsövergångsstället i Spielfeld (Österrike). Gränskontrolltjänstemannen uppmanade NW att identifiera sig med ett pass eller ett identitetskort. NW frågade kontrolltjänstemannen om åtgärden utgjorde en gränskontroll eller en identitetskontroll. Efter det att NW informerats om att det rörde sig om en gränskontroll begärde han att få veta kontrolltjänstemannens tjänstenummer. NW anmodades då att köra in till vägkanten och en annan gränskontrolltjänsteman anslöt sig till dem. Gränskontrolltjänstemannen avslutade insatsen och informerade NW om sina tjänstenummer. NW väckte därefter talan vid

den hänskjutande domstolen och bestred de österrikiska kontrollmyndigheternas direkta befogenhet att utfärda förelägganden och besluta om tvångsmedel. NW har gjort gällande att åtgärden att på sätt som skett utföra en gränskontroll utgör en åtgärd som vidtas inom ramen för utövandet av en sådan befogenhet.

I mål C-369/20 ville NW den 29 augusti 2019 resa in i Österrike vid gränsövergångsstället i Spielfeld. I samband med en stickprovskontroll uppmanades NW av den berörda kontrolltjänstemannen att visa upp sitt pass. NW frågade då om det var frågan om en gränskontroll eller en identitetskontroll. När kontrolltjänstemannen svarade att det rörde sig om en gränskontroll vägrade NW att visa upp sitt pass och identifierade sig med sitt körkort, eftersom han ansåg att gränskontrollen vid denna tidpunkt stred mot unionsrätten. Trots att kontrolltjänstemannen flera gånger upprepade uppmaningen att NW skulle uppvisa sitt pass och underrättade NW om att han genom sin vägran bröt mot passlagen, uppvisade NW inte något pass. Kontrolltjänstemannen avslutade därför åtgärden och underrättade NW om att en anmälan skulle inges mot honom. NW mottog ett administrativt strafföreläggande. I sitt bestridande av detta gjorde han gällande att den genomförda gränskontrollen var rättsstridig, i och med att det i avdelning III i kodexen om Schengengränserna inte fanns någon rättslig grund för den berörda insatsen, och att hans rätt till fri rörlighet kränktes. NW ålades genom beslut böter. Han överklagade beslutet till den hänskjutande domstolen.

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolen genom sina första frågor ville få klarhet i huruvida artikel 25.4 i kodexen om Schengengränserna ska tolkas så, att den utgör **hinder för ett tillfälligt återinförande av gränskontroller** vid de inre gränserna med stöd av artiklarna 25 och 27 i kodexen, när detta återinförande, som följer av en successiv tillämpning av de perioder som föreskrivs i artikel 25 i kodexen, **överskrider den totala period på högst sex månader** som fastställs i artikel 25.4 i kodexen. Den framhöll att **lydelsen av artikel 25.4 i kodexen tyder på att varje möjlighet att överskrida denna tid är utesluten**. Det framgick vidare av det **sammanhang** i vilket bestämmelsen förekommer att artikel 25 i kodexen klart och tydligt fastställer de längsta tillåtna perioderna för såväl det initiala återinförandet av gränskontroller vid de inre gränserna som för varje förlängning av denna kontroll, inbegripet den totala längsta perioden för en sådan kontroll. De successiva förlängningarna av de kontroller som beslutats på grundval av artikel 25.3 i kodexen om Schengengränserna, på grund av den uttryckliga hänvisningen i punkt 4 av denna artikel till denna punkt 3, inte får överskrida en total period på sex månader. På samma sätt kan den inledande längsta perioden för gränskontroller vid de inre gränserna, när den fastställs i förhållande till den förväntade varaktigheten av det allvarliga hotet enligt artikel 25.1, visserligen överskrida 30 dagar, men inte heller den kan överskrida sex månader. I annat fall skulle användningen av adjektivet "totalt" i artikel 25.4 och hänvisningen i den punkten till punkten 3 i artikeln sakna mening. Vidare framhöll domstolen att artikel 25 i kodexen om Schengengränserna, i den del det föreskrivs en möjlighet att återinföra gränskontroll vid unionens inre gränser, med hänsyn till **systematiken** i kodexen, utgör ett undantag från principen i artikel 22 i denna kodex, enligt vilken de inre gränserna får passeras överallt utan att någon personkontroll utförs, oavsett personens nationalitet. Domstolen fann att den **totala period på högst sex månader för återinförande av gränskontroller vid de inre gränserna som föreskrivs i artikel 25.4 i kodexen om Schengengränserna**

är tvingande, vilket innebär att ett överskridande av denna period nödvändigtvis medför att alla gränskontroller vid de inre gränserna som återinförs med stöd av artiklarna 25 och 27 i kodexen är oförenliga med kodexen efter det att denna period löpt ut, och att en sådan period kan tillämpas på nytt endast om den berörda medlemsstaten kan visa att det föreligger **ett nytt allvarligt hot** mot dess allmänna ordning eller inre säkerhet.

Domstolen framhöll vidare att en medlemsstat inte heller med stöd av artikel 72 FEUF kan återinföra tillfälliga gränskontroller vid de inre gränserna på grundval av artiklarna 25 och 27 i kodexen om Schengengränserna för att bemöta ett allvarligt hot mot dess allmänna ordning eller inre säkerhet under en period som överskrider den totala period på högst sex månader som uttryckligen föreskrivs i artikel 25.4 i kodexen. Den besvarade mot den bakgrunden frågan enligt följande:

"Artikel 25.4 i kodexen om Schengengränserna ska tolkas så, att den utgör hinder för att en medlemsstat tillfälligt återinför gränskontroller vid de inre gränserna med stöd av artiklarna 25 och 27 i kodexen, när det tillfälliga återinförandet av gränskontroller har varat längre än den totala period på högst sex månader som fastställs i artikel 25.4 och det inte föreligger något nytt hot som motiverar en ny tillämpning av de perioder som fastställs i nämnda artikel 25."

Beträffande övriga frågor konstaterade domstolen kort att artikel 25.4 i kodexen om Schengengränserna ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken en medlemsstat vid äventyr av påföljd ålägger en person en skyldighet att visa upp ett pass eller identitetskort när han eller hon reser in på denna medlemsstats territorium via en inre gräns, när återinförandet av gränskontroller vid de inre gränserna, vilka ligger till grund för denna skyldighet, strider mot denna bestämmelse.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Inrikes och rättsligt samarbete

Informationssamhället

[EU-domstolen bekräftar det generella förbudet mot lagring av trafikuppgifter](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 5 april 2022 i mål C-140/20, Commissioner of An Garda Síochána, prövat en begäran om förhandsavgörande från Supreme Court (Högsta domstolen, Irland) angående tolkningen av artikel 15.1 i direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) jämförd med artiklarna 7, 8, 11 och 52.1 i EU-stadgan. Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan G.D. och å andra sidan Commissioner of An Garda Síochána (rikspolischefen, Irland), Minister for Communications, Energy and Natural Resources (ministern för kommunikation, energi och naturresurser, Irland) och Attorney General, angående giltigheten av Communications (Retention of Data) Act 2011 (2011 års lag om kommunikationer (lagring av uppgifter)).

I mars 2015 dömdes G.D. till livstids fängelse för mord på en person som varit försvunnen sedan augusti 2012 och vars kvarlevor inte upptäcktes förrän i september 2013. I sitt överklagande kritiserade G.D. domstolen i första instans bland annat för

att **felaktigt ha tillåtit trafik- och lokaliseringssuppgifter** för telefonsamtal som bevisning, med motiveringen att 2011 års lag, som reglerar lagringen av dessa uppgifter och med stöd av vilken brottsutredande polis hade fått tillgång till dessa uppgifter, innebar ett åsidosättande av hans rättigheter enligt unionsrätten. Detta mål om överklagande pågår för närvarande. För att inom ramen för det straffrättsliga förfarande kunna bestrida tillåtligheten av nämnda bevisning inledde G.D. ett civilrättsligt förfarande vid High Court (Överdomstolen, Irland), med yrkande om att vissa bestämmelser i 2011 års lag skulle förklaras ogiltiga. Genom beslut av den 6 december 2018, biföll High Court (Överdomstolen) G.D.'s talan om fastställelse av att section 6.1 a i 2011 års lag är oförenlig med artikel 15.1 i direktiv 2002/58/EG jämförd med artiklarna 7, 8 och 52.1 i stadgan. Irland överklagade detta avgörande till den hänskjutande domstolen. Brottmålsförfarandet vid Court of Appeal (Appellationsdomstolen, Irland) har vilandeförklarats till dess att den hänskjutande domstolen meddelat sitt avgörande i det nationella tvistemålet.

Den hänskjutande domstolen ställde sex frågor. EU-domstolen konstaterade att den första, den andra och den fjärde frågan, vilka ska prövas tillsammans, avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 15.1 i direktiv 2002/58, jämförd med artiklarna 7, 8, 11 och 52.1 i stadgan, ska tolkas så, att den utgör **hinder för en nationell lagstiftning som föreskriver en generell och odifferentierad lagring av trafik- och lokaliseringssuppgifter i syfte att bekämpa allvarlig brottslighet**. Domstolen

påpekade inledningsvis att det framgår av **lydelsen** av artikel 15.1 i direktiv 2002/58 att de lagstiftningsåtgärder som medlemsstaterna får vidta, på de villkor som där fastställs, endast får vidtas för att "begränsa omfattningen" av de rättigheter och skyldigheter som anges i bland annat artiklarna 5, 6 och 9 i direktiv 2002/58. Enligt artikel 5.1 första och andra meningen i direktivet är medlemsstaterna skyldiga att genom sin nationella lagstiftning säkerställa konfidentialitet vid kommunikation och därmed förbundna trafikuppgifter via allmänna kommunikationsnät och allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster. De ska särskilt förbjuda avlyssning, uppfångande med tekniskt hjälpmedel, lagring eller andra metoder som innebär att kommunikationen och de därmed förbundna trafikuppgifterna kan fångas upp eller övervakas av andra personer än användarna utan de berörda användarnas samtycke, utom när de har laglig rätt att göra detta i enlighet med artikel 15.1 i samma direktiv. **Syftet** med direktiv 2002/58 är att skydda användarna av elektroniska kommunikationstjänster mot de risker för deras personuppgifter och integritet som ny teknik och särskilt den ökade kapaciteten för automatiserad lagring och behandling av uppgifter medför. Direktivet syftar särskilt, såsom anges i dess skäl 2, till att **säkerställa full respekt för de rättigheter som anges i artiklarna 7 och 8 i stadgan**. Artikel 15.1 i direktivet är ett undantag från huvudregeln om skydd mot lagring och ska tolkas restriktivt, och **de åtgärder som medlemsstaterna vidtar enligt denna bestämmelse ska vara förenliga med de allmänna principerna i unionsrätten**, däribland proportionalitetsprincipen, och säkerställa att de grundläggande rättigheter som garanteras i stadgan iakttas. **Lagring av trafik- och lokaliseringssuppgifter för polisiära ändamål kan i sig utgöra ett åsidosättande av rätten till respekt för kommunikationer**, vilken är stadfäst i **artikel 7 i stadgan**, och ha en avhållande inverkan på användarna av elektroniska kommunikationsmedels utövande av sin yttrandefrihet, vilken garanteras i artikel 11 i

stadgan, verkningar som är desto allvarligare ju fler och mer varierade de uppgifter är som har lagrats.

Emellertid är de rättigheter som är stadfästa i **artiklarna 7, 8 och 11 i stadgan inte några absoluta rättigheter**, utan de måste bedömas utifrån deras funktion i samhället. Såsom framgår av artikel 52.1 i stadgan är det nämligen enligt stadgan **tillåtet att begränsa utövandet av dessa rättigheter**, under förutsättning att begränsningarna **föreskrivs i lag**, att de är **förenliga med det väsentliga innehållet** i dessa rättigheter och att de, med beaktande av **proportionalitetsprincipen**, är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller mot behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter, däribland intresset av att bekämpa grov brottslighet. Vad särskilt gäller den effektiva bekämpningen av brott som bland annat minderåriga och andra utsatta personer utsätts för, ska det beaktas att det av artikel 7 i stadgan kan följa positiva skyldigheter för statsmakten att vidta rättsliga åtgärder för att skydda privatlivet och familjelivet. Sådana skyldigheter kan även följa av nämnda artikel 7 vad gäller skyddet av bostaden och kommunikationer, och av artiklarna 3 och 4 vad gäller skyddet av personers fysiska och mentala integritet och förbudet mot tortyr och omänsklig och förnedrande behandling. Det är således nödvändigt att göra en **intresseavvägning**. Av denna framgår att en nationell lagstiftning som föreskriver **lagring av personuppgifter alltid måste uppfylla objektiva kriterier**, som fastställer ett **samband mellan de uppgifter som ska lagras och det eftersträlvade målet**. I synnerhet, vad avser bekämpning av allvarlig brottslighet, ska de uppgifter som ska lagras kunna bidra till att förebygga, avslöja eller lagföra allvarliga brott. Den omständigheten att trafik- och lokaliseringsuppgifter lagligen har **lagrats i syfte att skydda den nationella säkerheten**, saknar betydelse för frågan huruvida lagringen av trafik- och lokaliseringsuppgifter i syfte att bekämpa allvarlig brottslighet är laglig. Domstolen har tidigare slagit fast att en nationell lagstiftning som för detta ändamål föreskriver en generell och odifferentierad lagring av trafik- och lokaliseringsuppgifter går utöver vad som är strängt nödvändigt och kan inte anses vara motiverad i ett demokratiskt samhälle.

I domen av den 6 oktober 2020, La Quadrature du Net m.fl. (C-511/18, C-512/18 och C-520/18, EU:C:2020:791), preciserade EU-domstolen att artikel 15.1 i direktiv 2002/58, jämförd med artiklarna 7, 8, 11 och 52.1 i stadgan, inte utgör hinder för lagstiftningsåtgärder som, i syfte att bekämpa grov brottslighet och förhindra allvarliga hot mot allmän säkerhet, föreskriver

- en **riktad lagring** av trafik- och lokaliseringsuppgifter vilken, på grundval av objektiva och icke-diskriminerande faktorer, är avgränsad genom de kategorier av personer som berörs eller genom ett geografiskt kriterium, för en period som är tidsmässigt begränsad till vad som är strängt nödvändigt men som kan förlängas,
- en generell och odifferentierad lagring av IP-adresser som har tilldelats källan för en internetanslutning, för en **period som är tidsmässigt begränsad** till vad som är strängt nödvändigt,
- en **generell och odifferentierad lagring av uppgifter om den fysiska identiteten för användare av elektroniska kommunikationsmedel**, och
- som tillåter att leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster genom ett beslut från behörig myndighet, vilket är föremål för effektiv domstolskontroll, åläggs

att, under en begränsad tidsperiod, skyndsamt säkra (**quick freeze**) de trafik- och lokaliseringssuppgifter som dessa tjänsteleverantörer har tillgång till, förutsatt att denna lagstiftning, genom klara och precisa regler, säkerställer att lagringen av uppgifterna i fråga iakttar tillämpliga materiella och formella villkor, och att de berörda personerna förfogar över effektiva garantier mot riskerna för missbruk. EU-domstolen preciserar i domen dessa kriterier i flera avseenden. Bland annat kan riktad lagring ske med hjälp av geografiska kriterier, utifrån den genomsnittliga brottsligheten i ett område, eller till att avse platser eller infrastrukturer som regelbundet besöks av ett mycket stort antal personer eller strategiska platser, såsom flygplatser, tågstationer, kusthamnar eller vägtullstationer. Det kan också vara möjligt att besluta om skyndsamt lagring för bl.a. ett begränsat geografiskt område. Domstolen framhöll dock att trafik- och lokaliseringssuppgifter inte kan lagras på ett generellt och odifferentierat sätt i syfte att bekämpa grov brottslighet, och tillgång till dessa uppgifter kan således inte motiveras av dessa syften. **När dessa uppgifter undantagsvis har lagrats på ett generellt och odifferentierat sätt**, i syfte att skydda den nationella säkerheten mot ett verkligt och aktuellt eller förutsebart hot **kan de nationella brottsbekämpande myndigheterna inte få tillgång till uppgifterna** inom ramen för straffrättsliga förfaranden, eftersom förbudet mot att lagra sådana uppgifter i syfte att bekämpa allvarlig brottslighet annars skulle förlora sin ändamålsenliga verkan.

Frågorna besvarades därmed så, att artikel 15.1 i direktiv 2002/58, jämförd med artiklarna 7, 8, 11 och 52.1 i stadgan ska tolkas på så sätt, att de utgör hinder för lagstiftningsåtgärder som i förebyggande syfte, för att bekämpa grov brottslighet och förhindra allvarliga hot mot allmän säkerhet, föreskriver en generell och odifferentierad lagring av trafik- och lokaliseringssuppgifter. Nämda artikel 15.1, jämförd med artiklarna 7, 8, 11 och 52.1 i stadgan, utgör däremot inte hinder för lagstiftningsåtgärder som, i syfte att bekämpa grov brottslighet och för att förhindra allvarliga hot mot allmän säkerhet, föreskriver

- en riktad lagring av trafik- och lokaliseringssuppgifter vilken, på grundval av objektiva och icke-diskriminerande faktorer, är avgränsad genom de kategorier av personer som berörs eller genom ett geografiskt kriterium, för en period som är tidsmässigt begränsad till vad som är strängt nödvändigt men som kan förlängas,
- en generell och odifferentierad lagring av IP-adresser som har tilldelats källan för en internetanslutning, för en period som är tidsmässigt begränsad till vad som är strängt nödvändigt,
- en generell och odifferentierad lagring av uppgifter om den fysiska identiteten för användare av elektroniska kommunikationsmedel, och
- som tillåter att leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster genom ett beslut från behörig myndighet, vilket är föremål för effektiv domstolskontroll, åläggs att, under en begränsad tidsperiod, skyndsamt säkra de trafik- och lokaliseringssuppgifter som dessa tjänsteleverantörer har tillgång till, förutsatt att denna lagstiftning, genom klara och precisa regler, säkerställer att lagringen av uppgifterna i fråga iakttar tillämpliga materiella och formella villkor, och att de berörda personerna förfogar över effektiva garantier mot riskerna för missbruk.

Övriga frågor besvarades enligt följande:

- Artikel 15.1 i direktiv 2002/58, jämförd med artiklarna 7, 8, 11 och 52.1 i stadgan, ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt

vilken en centraliserad handläggning av en begäran om tillgång till lagrade uppgifter, som polisen inkommit med inom ramen för en utredning av och åtal för grova brott, ska utföras av en polistjänsteman som biträds av en enhet inom polismyndigheten med ett visst mått av självständighet när den utför sina uppgifter och vars beslut senare kan bli föremål för en domstolsprövning.

- Unionsrätten ska tolkas så, att den utgör hinder för att en nationell domstol begränsar verkningarna i tiden av en förklaring om ogiltighet som den är skyldig att meddela enligt nationell rätt med avseende på en nationell lagstiftning som ålägger leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster att genomföra en generell och odifferentierad lagring av trafik- och lokaliseringssuppgifter, på grund av att denna lagstiftning är oförenlig med artikel 15.1 i direktiv 2002/58, jämförd med stadgan. Tillåtligheten av bevisning som erhållits genom sådan lagring omfattas, i enlighet med principen om medlemsstaternas processuella autonomi, av nationell rätt, med förbehåll för att bland annat likvärdighetsprincipen och effektivitetsprincipen iakttas.

[Pressmeddelande på engelska](#) har lämnats.

Arbetsrätt

[Inget skydd enligt verksamhetsöverlåtelsedirektivet vid förfarande som syftar till att stärka borgenärernas ställning inför förestående konkurs \(prepack-förfarande\)](#)

EU-domstolen (tredje avdelningen) har i dom den 28 april 2022 i mål I C-237/20, Federatie Nederlandse Vakbeweging (Prepack-förfarande), prövat en begäran om förhandsavgörande från Hoge Raad der Nederlanden (Nederländernas högsta domstol) angående tolkningen av artiklarna 3 och 4 i direktiv 2001/23 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av företag eller verksamheter. Begäran om förhandsavgörande rör tillämpligheten av dessa regler på ett så kallat prepack-förfarande.

I nederländsk rätt är prepack-förfarandet ett förfarande som har sitt ursprung i rättspraxis och som syftar till att under konkursförfarandet möjliggöra en likvidation av det företag som driver verksamhet (going concern) för att på bästa sätt tillgodose borgenärernas intressen och upprätthålla sysselsättningen så långt som möjligt. De försäljningstransaktioner som genomförs inom ramen för detta förfarande av hela eller delar av företaget förbereds av en "tilltänkt konkursförvaltare", vars uppdrag bestäms av den behöriga domstol som utser honom och av de uppgifter som lämnats av denna domstol eller av den "tilltänkta konkursdomaren" som utses av samma domstol för detta ändamål och under vars tillsyn denne står. Vid ett eventuellt senare insolvensförfarande ska den domstolen kontrollera om dessa personer har följt samtliga instruktioner som lämnats och, om så inte är fallet, utse andra personer till konkursförvaltare och konkursdomare vid tidpunkten för konkursbeslutet.

I januari 2014 utsåg den behöriga domstolen, efter en begäran från gamla Heiploeg, två "tilltänkta konkursförvaltare" och en "tilltänkt konkursdomare". Samma månad försattes gamla Heiploeg i konkurs och samma personer utsågs till konkursförvaltare respektive konkursdomare. Två nederländska bolag (nedan kallade nya Heiploeg), inskrivna i handelsregistret den 21 januari 2014, övertog merparten av gamla Heiploegs verksamhet på grundval av ett avtal om överlåtelse av tillgångar. I enlighet

med detta avtal övertog nya Heiploeg anställningsavtalen avseende cirka två tredjedelar av de anställda i gamla Heiploeg för utförande av samma arbete, dock på mindre förmånliga villkor. Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV) (förbund för den nederländska fackliga rörelsen) överklagade det beslut genom vilket gamla Heiploeg försatts i konkurs. Överklagandet avslogs med motiveringen att konkursen hade blivit oundviklig och att ett undantag från skyddet för arbetstagarnas rättigheter vid företagsöverlåtelser därför var tillämpligt i förevarande fall. Nya Heiploeg är följaktligen inte bundet av de arbets- och anställningsvillkor som var tillämpliga före överlåtelser.

Enligt direktiv 2001/23, som syftar till att skydda arbetstagarna genom att säkerställa att deras rättigheter skyddas vid företagsöverlåtelser, måste tre villkor vara uppfyllda för att detta undantag ska vara tillämpligt: överlåtarens ska vara föremål för ett konkursförfarande eller något motsvarande insolvensförfarande, detta förfarande ska inledas i syfte att likvidera överlåtarens tillgångar och ska stå under tillsyn av en behörig offentlig myndighet (eller en förvaltare som har utsetts av en sådan myndighet). FNV överklagade detta avgörande till den hänskjutande domstolen och gjorde därvid gällande att detta undantag inte var tillämpligt i ett prepack-förfarande och att arbetsvillkoren för den personal som övertogs därför skulle bibehållas. Förhandsavgörande begärdes.

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolen ville få klarhet i huruvida artikel 5.1 i direktiv 2001/23 ska tolkas så, att det villkor som föreskrivs i denna bestämmelse, enligt vilket artiklarna 3 och 4 i direktivet inte är tillämpliga på överlåtelse av ett företag när överlåtarens är föremål för ett konkursförfarande eller ett motsvarande insolvensförfarande ”som inletts i syfte att likvidera överlåtarens tillgångar”, är uppfyllt när överlåtelserna av hela eller delar av ett företag förbereds, innan ett konkursförfarande inleds för likvidation av överlåtarens tillgångar och under vilket nämnda överlåtelse genomförs, inom ramen för ett prepack-förfarande vars syfte är att under konkursförfarandet möjliggöra en likvidation av det fortlevande företaget (going concern) på ett sådant sätt att alla borgenärer betalas så bra som möjligt och att sysselsättningen bibehålls så långt som möjligt. Domstolen fastslog att så i princip var fallet.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Konsumenträtt

[Flygpassagerarförordningen tillämplig på försening i tredje land även när flygningen utförs av tredjelandbolag, när resan påbörjats inom unionen enligt avtal med bolag härifrån](#)

EU-domstolen har i dom den 7 april 2022 i mål C-561/20, United Airlines, prövat en begäran om förhandsavgörande från Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank Brussel (Nederländskspråkiga handelsdomstolen i Bryssel, Belgien) angående tolkningen av artikel 3.1 a jämförd med artiklarna 6 och 7 i förordning (EG) nr 261/2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar m.m. Begäran har framställts i ett mål mellan, å ena sidan, Q, R och S och, å andra sidan, United Airlines angående betalning av kompensation för en försenad flygning med anslutande flygförbindelser.

Kärandena i det nationella målet gjorde genom en resebyrå en enda bokning hos EG-lufttrafikföretaget Deutsche Lufthansa AG (nedan kallat Lufthansa) för en flygning med direkt anslutande flygförbindelser från Bryssel (Belgien) till San José (Förenta staterna) med mellanlandning i Newark (Förenta staterna). Hela denna flygning med direkt anslutande flygförbindelser utfördes av United Airlines, ett lufttrafikföretag etablerat i tredjeland. Kärandena i det nationella målet anlände till sin slutliga bestämmelseort med en försening på 223 minuter. Bolaget Happy Flights BVBA, till vilket kärandena i det nationella målet hade överlåtit sin fordran, begärde genom en skrivelse av den 6 september 2018 att United Airlines på grund av denna försening skulle betala 600 euro i kompensation per person, det vill säga sammanlagt 1 800 euro, enligt förordning nr 261/2004. United Airlines svarade Happy Flights genom en skrivelse av den 4 oktober 2018 och gjorde gällande att förordningen inte var tillämplig, eftersom nämnda försening hade uppstått under den andra etappen av den berörda flygningen. Talan väcktes vid den hänskjutande domstolen, som begärde förhandsavgörande.

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolen ville få klarhet i huruvida artikel 3.1 a, jämförd med artiklarna 6 och 7 i förordning nr 261/2004, ska tolkas så, att en passagerare på en flygning med direkt anslutande flygförbindelser – vilken består av två flygetapper som ingår i en enda bokning gjord hos ett EG-lufttrafikföretag, från en flygplats belägen inom en medlemsstats territorium till en flygplats belägen i ett tredjeland via en annan flygplats i detta tredjeland – har rätt till kompensation från det lufttrafikföretag i tredjeland som har utfört hela flygningen, när denna passagerare anlönt till sin slutliga bestämmelseort med en försening på mer än tre timmar och förseningen uppkom på den andra etappen av flygningen. Den framhöll att det följer av lydelsen av artikel 3.1 att situationen för passagerare på en flygning med direkt anslutande flygförbindelser som avrest från en flygplats belägen inom en medlemsstats territorium omfattas av förordning nr 261/2004. Denna slutsats påverkas inte vare sig av den omständigheten att det i flygresan ingick en mellanlandning i ett tredjeland eller av den omständigheten att det lufttrafikföretag som utförde flygningen inte är ett "EG-lufttrafikföretag" i den mening som avses i artikel 2 c i förordningen. Eftersom de flygningar med direkt anslutande flygförbindelser som omfattas av en enda bokning ska anses utgöra en helhet med avseende på passagerarnas rätt till kompensation enligt förordning nr 261/2004 och eftersom frågan huruvida förordningen är tillämplig på passagerarna på dessa flygningar ska bedömas mot bakgrund av den ursprungliga avreseorten och den slutliga bestämmelseorten för dessa, saknar den plats där en försening uppkommer betydelse för denna tillämplighet.

Vad gäller frågan huruvida ett lufttrafikföretag från tredjeland som inte har ingått ett transportavtal med passagerarna på en flygning med direkt anslutande flygningar, men som har utfört flygningen, kan vara skyldigt att betala den kompensation till passagerare som föreskrivs i förordning nr 261/2004, framgår det av lydelsen i artikel 5.1 c och 5.3 i förordningen att den som är skyldig att betala denna kompensation endast kan vara det "lufttrafikföretag som utför flygningen" i den mening som avses i artikel 2 b i förordningen. Det är **det lufttrafikföretag som inom ramen för sin passagerarflygverksamhet beslutar att genomföra en bestämd flygning** – vilket innefattar att fastställa dess färdväg – och därigenom att skapa ett erbjudande om lufttransport riktat till berörda personer som ska anses utgöra det lufttrafikföretag som

utför flygningen. Det **saknar betydelse att det inte finns något avtalsförhållande** mellan de berörda passagerarna och det lufttrafikföretag som utför flygningen, **förutsatt att det lufttrafikföretag som utför flygningen har ett eget avtalsförhållande med det lufttrafikföretag som ingått avtal** med dessa passagerare. Artikel 3.1 a, jämförd med artiklarna 6 och 7 i förordning nr 261/2004, ska således tolkas så, att en passagerare på en flygning med direkt anslutande flygförbindelser – vilken består av två flygetapper som ingår i en enda bokning gjord hos ett EG-lufttrafikföretag, från en flygplats belägen inom en medlemsstats territorium till en flygplats belägen i ett tredjeland via en annan flygplats i detta tredjeland – har rätt till kompensation från det lufttrafikföretag i tredjeland som har utfört hela flygningen för detta EG-lufttrafikföretags räkning, när denna passagerare anlant till sin slutliga bestämmelseort med en försening på mer än tre timmar och förseningen inträffade på den andra etappen av flygningen.
[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Migrationsrätt

Miljörätt

EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER

Från [Svensk juristtidning](#) noteras bl.a. att "[2 kap. RF, Europakonventionen och EU:s stadga om grundläggande rättigheter — en jämförelse](#)" av Karin Åhman finns bland de mest lästa artiklarna.

Även [Skattenytt](#) tillhandahåller vissa artiklar fritt på nätet.

NYA MÅL

DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN

FRÅN LAGSTIFTNINGSARBETET

[Översyn av vissa bestämmelser om tullfrihet – Prop. 2021/22:222](#)

Regeringen har fattat beslut om en proposition som innehåller förslag till vissa ändringar i lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m.

Ändringarna innebär i huvudsak att den svenska lagstiftningen justeras med anledning av Lissabonfördraget och andra nu gällande EU-förordningar. Regeringen får rätt att meddela föreskrifter om villkor för användning och avyttring av vissa varor för att frihet från tull ska gälla för EU:s institutioner och organ samt personer knutna till dessa. Regeringen får även rätt att meddela föreskrifter om tullfrihet inom området för vissa överenskommelser och internationella konventioner.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2022.

[Kompletteringar till EU:s nya gräns- och kustbevakningsförordning och förtydliganden i regler om unga lagöverträdare - Prop. 2021/22:227](#)

Den 4 december 2019 trädde den nya EU-förordningen om den europeiska gräns- och kustbevakningen i kraft. Förordningen innebär bland annat att Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns (Frontex) mandat och resurser utvidgas. För att förordningen ska kunna tillämpas och få fullt genomslag i Sverige krävs vissa kompletterande nationella bestämmelser.

Regeringen föreslår bestämmelser om bland annat följande:

- Utländska tjänstemäns rätt att utöva befogenheter som utgör myndighetsutövning.
- Tjänstemännens rätt att bära och använda vapen, ammunition och annan särskild utrustning.
- Tjänstemännens straffrättsliga skydd och ansvar.

I propositionen föreslår regeringen också att reglerna om underrättelseskyldighet när barn som misstänks för brott frihetsberövas ska förtydligas. Det förslaget är framtaget mot bakgrund av att Europeiska kommissionen har ifrågasatt Sveriges genomförande av EU:s försvarardirektiv.

Den nya lagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022.

[EU:s förordning om terrorisminnehåll på internet – kompletteringar och ändringar i svensk rätt - SOU 2022:18](#)

Regeringen beslutade den 15 april 2021 med anledning av den då kommande Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/784 av den 29 april 2021 om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online att ge en särskild utredare i uppdrag att föreslå vilken myndighet som bör pekas ut som behörig myndighet i Sverige och att föreslå kompletteringar och ändringar i svensk rätt (dir. 2021:24). Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/784 av den 29 april 2021 om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online (TCO-förordningen) ska tillämpas i Sverige från och med den 7 juni 2022. Förordningen innehåller flera nya rättsliga verktyg för att motverka att terrorisminnehåll sprids till allmänheten på internet. Förordningen överlämnar vissa frågor till medlemsstaterna att reglera i nationell rätt.

[Förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden - Prop. 2021/22:209](#)

Regeringen har fattat beslut om en proposition som innehåller förslag med anledning av EU:s nya förordning om kontroll av produkter med dubbla användningsområden. I propositionen föreslås lagändringar med anledning av EU:s nya förordning om kontroll av produkter med dubbla användningsområden. Produkter med dubbla användningsområden är produkter eller teknik avsedda för civilt bruk som även kan användas för militära ändamål eller för tillverkning av massförstörelsevapen. Den nya förordningen är en omarbetning som ersätter en tidigare EU-förordning om kontroll av sådana produkter. Syftet med omarbetningen är att modernisera och effektivisera kontrollarbetet.

Förslaget innebär att ändringar görs i lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd. Ändringarna innebär bland annat att det införs bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter om tillståndskrav och underrättelseskyldighet för export av cyberövervakningsprodukter och tillhandahållande av tekniskt bistånd. Det föreslås också att det införs sanktionsbestämmelser för överträdelser av de nya tillståndskrav som följer av förordningen och av föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigandena. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022.

[En ny lag om företagsrekonstruktion - Prop. 2021/22:215](#)

Det är viktigt att företag som i grunden är livskraftiga, men som har drabbats av ekonomiska svårigheter, kan få hjälp att rekonstruera sin verksamhet innan krisen har blivit så djup att en konkurs är oundviklig. För att få till stånd ett mer effektivt och ändamålsenligt rekonstruktionsförfarande föreslår regeringen en ny lag om företagsrekonstruktion.

Regeringen föreslår att inte bara en ekonomisk uppgörelse, utan även de andra åtgärder som behövs för att komma till rätta med ett företags ekonomiska problem ska kunna fastställas i en rekonstruktionsplan med bindande verkan. Vidare föreslår regeringen en skärpning av det så kallade livskraftstestet – det test som används för att bedöma chanserna att säkra den fortsatta verksamheten genom en rekonstruktion – och en rätt för den som är i rekonstruktion att säga upp varaktiga avtal i förtid, till exempel ett kostsamt hyresavtal.

Det nya rekonstruktionsförfarandet kommer i många fall att innefatta prövning av frågor som är mer komplicerade än i dagens företagsrekonstruktioner. För att säkerställa höga krav på kvalitet och effektivitet föreslår regeringen att kraven på rekonstruktörer skärps och att rekonstruktörerna ställs under tillsyn. Vidare skapas förutsättningar att koncentrera handläggningen av rekonstruktionsärenden till färre tingsrätter än i dag.

Förslagen i propositionen genomför EU:s insolvensdirektiv.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022.

[Anpassningar till EU:s marknadskontrollförordning – del 2 - Lagrådsremiss](#)

I lagrådsremissen föreslås nya bestämmelser om marknadskontroll i flera lagar som genomför och kompletterar bestämmelser i EU:s produktlagstiftning. Det föreslås även ändringar av befintliga bestämmelser om marknadskontroll i flera lagar. Bestämmelserna är nödvändiga för att komplettera EU:s marknadskontrollförordning i svensk rätt.

Bestämmelserna innebär att marknadskontrollmyndigheterna får utökade befogenheter att kontrollera att produkter som tillhandahålls på EU:s inre marknad uppfyller gällande krav, till exempel säkerhetskrav eller krav för att skydda människors hälsa eller miljön.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 25 juli 2022.